

Az Európai Unió közjogi alapjai

Uniós alapjogvédelem

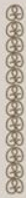
2017/18. tavaszi szemeszter

Szegedi László
NKE-ÁKK

Alapjogvédelem az EU-ban

- Integráció **gazdasági** alapokkal rendelkező
- Járulékos jelleggel (gazdasági szereplő egyén) jelent meg az alapjogok fontossága, de e szabályozási tárgykör alapvetően a **nemzetközi jog** területén tűnik fel
- Integrációtörténetben:
 - 3 intézmény közös nyilatkozata '77-ből
 - Msz. alapjogvédelem szerződési rangra emelkedik
 - Felvetődik EJEE-hez való csatlakozás (nem volt még hatásköre megkötni akkor)

Ismétlésképpen

Európa Tanács létrejötte:

- Churchill tevékenysége és beszédei
- Fulton (1946); 1947 (London)
- **Európa Tanács alapító okmányának aláírása (1949)**
 - **Emberi Jogok Európai Egyezménye (1950)**
 - Miniszterek Bizottsága
 - **Emberi Jogok Európai Bírósága**
 - Kiemelkedő jelentőségű
 - DE: **el is válik** közösségi és uniós integrációtól tagságát és célkitűzéseit tekintve is

Alapjogi Charta

- **EU első alapjogi katalógusa**, így legitimációs bázis is
- **2000 decemberében Nizzában** írták alá, de csak ünnepélyes nyilatkozata 3 EU intézménynek, majd LSz. **szerződési rangra** emelkedett
- **Tartalmilag:**
 - Klasszikus szabadságjogokat
 - Gazdasági. szociális és kulturális jogokat
 - Harmadik generációs jogokat

Alapjogi Charta szerkezeti felépítése

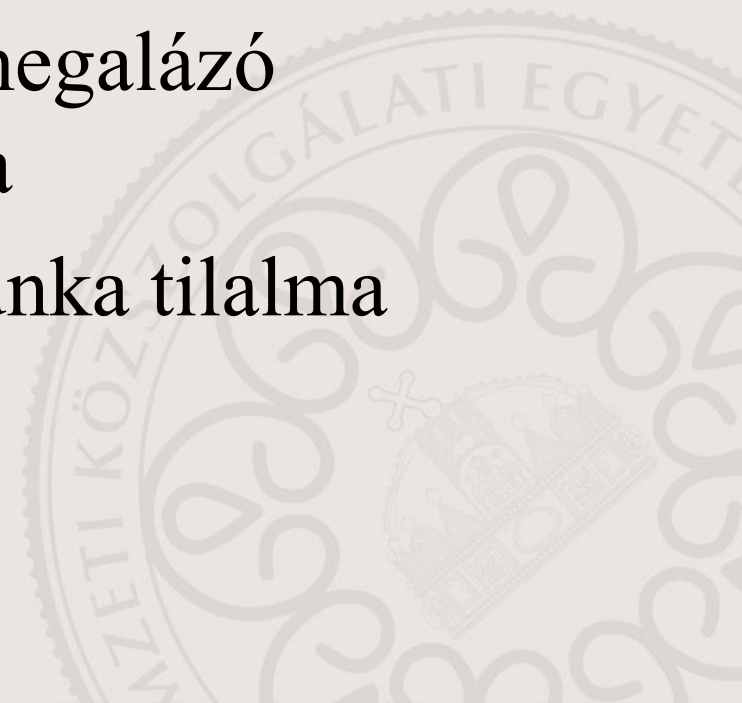
- Méltóság
- Szabadságjogok
- Egyenlőség
- Szolidaritás
- Polgárok jogai
- Igazságszolgáltatás

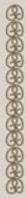

Méltóság

- Emberi méltóság
- Élethez való jog
- Személyi sérthetlenséghez való jog
- Kínzás és embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés tilalma
- Rabszolgaság és kényszermunka tilalma

Szabadságjogok

- Szabadsághoz és biztonsághoz való jog
- Magán- és családi élet tiszteletben tartása
- Személyes adatok védelme
- Házasságkötéshez és családalapításhoz való jog
- Gondolat-lelkiismeret- és vallásszabadság
- Véleménynyilvánítás és tájékozódás szabadsága
- Gyülekezés és az egyesülés szabadsága
- Művészet és tudomány szabadsága
- Oktatáshoz való jog
- Foglalkozás megválasztásának szabadsága és munkavállaláshoz való jog
- Vállalkozás szabadsága
- Tulajdonhoz való jog
- Menedékjog
- Védelem a kitoloncolással, kiutasítással és a kiadatással szemben

Egyenlőség

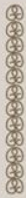
- Törvény előtti egyenlőség
- Megkülönböztetés tilalma
- Kulturális vallási és nyelvi sokféleség
- Nők és férfiak közötti egyenlőség
- Gyermek jogai
- Idősek jogai
- Fogyatékkal élő személyek beilleszkedését

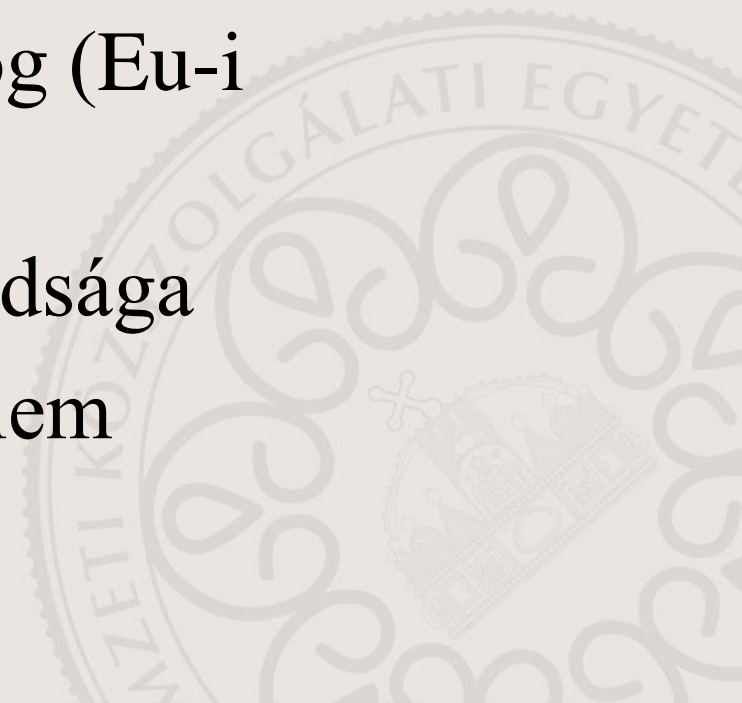
Szolidaritás

- Munkavállalók joga a vállalkozásnál a tájékoztatáshoz és konzultációhoz
- Kollektív tárgyaláshoz és fellépéshez való jog
- Munkaközvetítői szolgáltatások igénybevételéhez való jog
- Indokolatlan elbocsátással szembeni
- Tisztességes és igazságos munkafeltételek
- Gyermekmunka tilalma és fiatalok munkahelyi védelme
- Család és munka
- Szociális biztonság és segítségnyújtás
- Egészségvédelem
- Általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés
- Környezetvédelem
- Fogyasztók védelem

Polgárok jogai

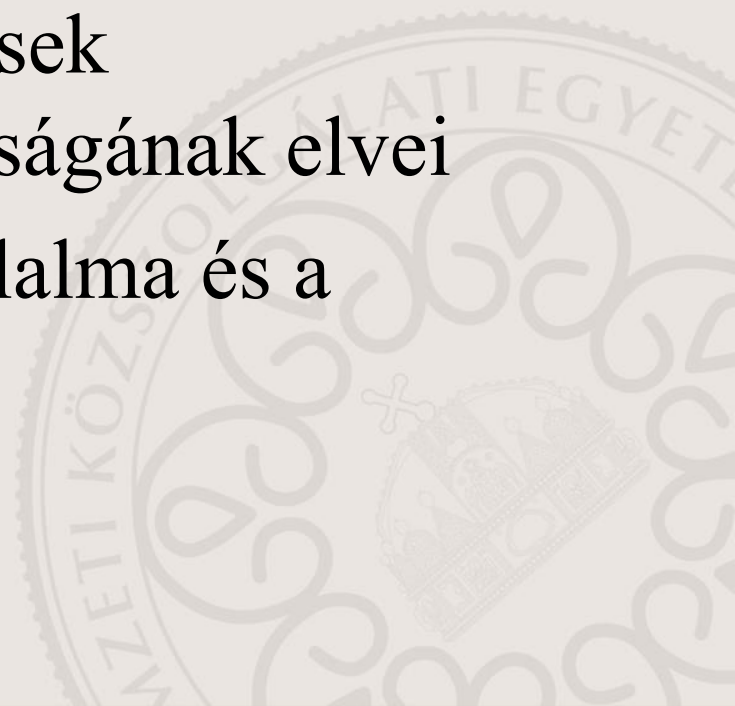
- Aktív és passzív választójog
- Megfelelő ügyintézéshez való jog
- Dokumentumokhoz való hozzáférés
- Petíciós jog (EP) és Panaszjog (Eu-i Ombudsman)
- Mozgás és tartózkodás szabadsága
- Diplomáciai és konzuli védelem

Igazságszolgáltatás

- Hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jog
- Ártatlanság vélelme és a védelemhez való jog
- Bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvei
- Kétszeres eljárás alá vonás tilalma és a kétszeres büntetés tilalma

Alkalmazási köre

- **EU intézményei szervei és tagállamok is (!)**
- **Törvény által korlátozás (lényeges tartalom nem) szükségesség és arányosság tesztje**
- **EJEE-nek megfelelő jogosultságok (azonosság és kiterjesztett védelem Unió joga alapján)**
- **Charta értelmezésére vonatkozó magyarázatokat figyelembe venni EU és tagállami bíróságoknak**
- **Szűkítő értelmezés tilalma**

Alkalmazási köre

- **DE:** Charta **nem hatáskör-bővítés** alapja
- **CÉL:** léthatóvá tenni a meglévő alapjogok listáját
- EuB esetjoga kifejezetten kiterjedt:
 - *Stauder* (emberi jogok védelme közösségi jog ált. elve)
 - *Rutili* (EJEE-re való hivatkozás és egyre inkább EJEB esetjog is)

Alapjogi Ügynökség

- Eredetileg 2007-ben **Rasszizmus és Idegengyűlölet elleni Megfigyelőközpont – újrászervezés**
- Legfőbb döntéshozó **Igazgatótanács + előkészítő Végrehajtó Bizottság**
- Érintett EU és tagállami szervezeteknek **támogatást ad, szakértelmet biztosít:**
 - Jelentések, kutatások végzése,
 - **DE nem hatósági hatáskörök és egyedi jogsértések elbírálása**

EJEB és EuB joggyakorlatának kapcsolódási pontjai

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
A HAZA SZOLGÁLATÁBAN

- EUSz. 6. cikk (2) bekezdése (későbbi csatlakozás) alapján EJEB joggyakorlat kiemelkedő szerepe
- DE:
 - Alapjogvédelmi vetületet **nem feltétlenül követi** EuB (ld. Grogan-ügyben hozott ítélet)
 - Problémás hatásköri esetek
 - irányelvnel eljár EJEB
 - **Bosphorus-formula** (egyenértékű EU alapjogvédelme EJEB nem vizsgálja tényállást, de nyilvánvaló sérelemnél igen) = **EGYENÉRTÉKŰ UNIÓS ALAPJOGVÉDELLEM VÉLELMÉ**

EU csatlakozása az EJEE-hez?

- EUSz. 6. cikk (2) bekezdése alapján csatlakozik **MIKOR?**
- **Bíróság 2/13 sz. véleménye (nem támogatta)**
 - EU alárendeltsége EJEB irányában
 - Összhang hiánya Charta és EJEE között (magasabb védelem?)
 - Nem veszik figyelembe EU nem állami szereplő
 - Eljárási problémák

LEHETŐSÉGEK: újratárgyalása csatlakozási feltételeknek VAGY 6. cikk (2) módosítása?